

Vår referens: Dnr 22–11378 Aktbilaga: 10

Tele2 Sverige AB,
556267–5164

Underrättelse om misstanke gällande bristande efterlevnad av 9 kap. 28 § LEK

Saken

Underrättelse enligt 11 kap. 5 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation (LEK); fråga om misstanke om bristande efterlevnad av bestämmelsen om kakor i 9 kap. 28 § LEK.

Post- och telestyrelsens underrättelse

Tele2 Sverige AB (Tele2) underrättas om Post- och telestyrelsens (PTS) misstanke att Tele2 brister i efterlevnad av 9 kap. 28 § LEK.

Den misstänkta bristen är att Tele2 på webbplatsen www.tele2.se (webbplatsen)¹ inte inhämtar giltiga samtycken till ändamålen med behandlingen för de uppgifter som lagras i eller hämtas från användares terminalutrustning genom användning av icke-nödvändiga kakor².

¹ PTS granskning har varit avgränsad till webbplatsen www.tele2.se. Vidare har granskningen varit avgränsad till hur samtycken samlas in från användare som besöker webbplatsen genom användning av en dator och inte annan terminalutrustning.

² Nödvändiga kakor är kakor som är nödvändiga för att utföra en viss tjänst, till exempel en teknisk funktion, som användaren uttryckligen begär. Dessa kakor omfattas av ett av de två undantagen i 9 kap. 28 § andra stycket LEK för när samtycke inte behöver inhämtas till behandlingen. Med icke-nödvändiga kakor avses normalt sett kakor som inte är nödvändiga för att utföra en tjänst som användaren uttryckligen begär. I denna underrättelse kommer PTS att använda begreppet icke-nödvändiga kakor även för sådana kakor som inte träffas av det andra undantaget i 9 kap. 28 § andra stycket LEK. Detta undantag gäller kakor som används för lagring eller åtkomst som behövs för att överföra ett elektroniskt meddelande via ett elektroniskt kommunikationsnät.

För att leva upp till bestämmelsen i 9 kap. 28 § LEK behöver Tele2:

1. Göra det möjligt för användare att neka till lagring av icke-nödvändiga kakor på ett lika enkelt sätt och vid samma tillfälle och i samma vy som användare ges möjlighet att lämna samtycke till behandlingen.
2. Använda färger och kontraster på ett sätt som inte framhäver alternativ för att lämna samtycke framför alternativ för att neka samtycke.
3. Säkerställa att kakan "ADRUM" inte placeras på användarens terminalutrustning utan att användaren först har lämnat sitt samtycke till behandlingens ändamål.
4. Komplettera befintlig information i det första lagret av kakkannern om de icke-nödvändiga kakornas ändamål genom att ange de kategorier som kakorna har delats in i på webbplatsen, dvs. "Inställningar", "Statistik" och "Marknadsföring".
5. Lämna information om användares rätt att när som helst återkalla ett samtycke till icke-nödvändiga kakor i samband med och i samma vy som samtycke inhämtas.
6. Göra det lika lätt för användare att återkalla som att ge sitt samtycke till icke-nödvändiga kakor.

Tele2 bereds tillfälle att yttra sig över denna underrättelse senast den **8 september 2023**.

I yttrandet bör Tele2 ange vilka åtgärder som bolaget har vidtagit eller avser att vidta med anledning av underrättelsen, samt när dessa beräknas vara vidtagna.

PTS bedömer att rimlig tid för att vidta ovan nämnda åtgärder är till och med den **13 oktober 2023**. Tele2 bör yttra sig över bedömningen av rimlig tid för att vidta åtgärderna.

Om Tele2 inte inkommer med yttrande eller vidtar rättelse inom angiven rättelsetid kan PTS komma att fatta beslut på det underlag som står till myndighetens förfogande.

Bakgrund

Om kakor

Kakor, också kallade cookies eller webbkakor, är små datafiler som används för att lagra information eller få åtkomst till information som finns lagrad i en användares terminalutrustning, såsom en dator eller mobil.

Kakor kan på olika sätt minnas en användares aktivitet på exempelvis en webbplats. Kakorna kan lagra information under användningen av webbplatsen och mellan användningarna. Det kan till exempel handla om språkställningar, inloggningsuppgifter eller för att skräddarsy marknadsföring. Kakor kan också användas för att samla in statistik om hur en webbplats används. De kan bland annat ge information om vilka sidor som är mer populära och vad användarna klickar på för rubriker samt hur länge de stannar på sidan.

Enligt 9 kap. 28 § LEK får uppgifter som huvudregel lagras i eller hämtas från en användares terminalutrustning, till exempel genom användning av kakor, om användaren får tillgång till bland annat information om ändamålet med behandlingen av uppgifterna samt samtycker till behandlingen. Såsom bestämmelsen utformats är det själva handlingen att lagra eller hämta information som omfattas. Detta innebär att även andra tekniker än kakor som innebär lagring i eller hämtning av uppgifter från en användares terminalutrustning omfattas av 9 kap. 28 § LEK. I denna underrättelse används för enkelhetens skull begreppet kakor även för sådana liknande tekniker.

PTS tillsyn

Den 7 oktober 2022 inledde PTS tillsyn över ett urval av webbplatsinnehavare för att göra en stickprovskontroll avseende hur bestämmelsen i 9 kap. 28 § LEK efterlevs. Tele2 är en av de aktörer som omfattas av tillsynen. PTS valde ut aktörer bland annat baserat på att de har webbplatser som många individer behöver komma i kontakt med i sin vardag och som är svåra att välja bort. Till exempel behöver de flesta människor använda en telekomoperatör.

PTS inledde aktuellt tillsynsärende genom att ställa ett antal frågor till Tele2. Tele2 besvarade frågorna i ett yttrande som inkom till PTS den 24 oktober 2022.

Utöver att analysera Tele2:s yttrande har PTS under tillsynens gång besökt webbplatsen och granskat den utifrån gällande regler om kakor. PTS har då undersökt om icke-nödvändiga kakor lagras på en användares terminalutrustning utan att samtycke har lämnats till det. PTS har också tittat närmare på den information som Tele2 har hänvisat till i sitt yttrande, till exempel bolagets policy om kakor. Specifika datum för när PTS har besökt webbplatsen, och därvid uppmärksammat något som lyfts fram i denna underrättelse, anges i fotnoter till relevant text nedan.

Skäl

Tillämpliga bestämmelser

I 11 kap. 5 § första stycket LEK anges att om PTS misstänker att den som bedriver verksamhet enligt denna lag inte följer lagen eller de beslut om skyldigheter, åtaganden eller villkor som har meddelats med stöd av lagen eller de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, ska myndigheten underrätta den som bedriver verksamheten om misstanken och ge denne möjlighet att yttra sig inom skälig tid.

Enligt 9 kap. 28 § första stycket LEK får uppgifter lagras i eller hämtas från en användares terminalutrustning endast om användaren får tillgång till bland annat informationen om ändamålet med behandlingen av uppgifterna samt samtycker till behandlingen. Av andra stycket framgår att trots att samtycke inte har lämnats är sådan lagring eller åtkomst tillåten som behövs för att överföra ett elektroniskt meddelande via ett elektroniskt kommunikationsnät, eller är nödvändig för att tillhandahålla en tjänst som användaren uttryckligen har begärt.

Av 1 kap. 8 § LEK framgår att orden behandling och samtycke enligt 9 kap. 28 § LEK har samma innebörd som i EU:s allmänna dataskyddsförordning (GDPR)³.

Av artikel 4.11 GDPR framgår att med samtycke avses varje slag av frivillig, specifik, informerad och otvetydig viljeyttring, genom vilken den registrerade, antingen genom ett uttalande eller genom en entydig bekräftande handling, godtar behandling av personuppgifter som rör honom eller henne.

I artikel 7.3 GDPR anges att ett villkor för samtycke är att de registrerade ska ha rätt att när som helst återkalla sitt samtycke. Återkallandet av samtycket ska inte påverka lagligheten av behandling som grundar sig på samtycke, innan detta återkallas. Innan samtycke lämnas ska den registrerade informeras om detta. Det ska vara lika lätt att återkalla som att ge sitt samtycke.

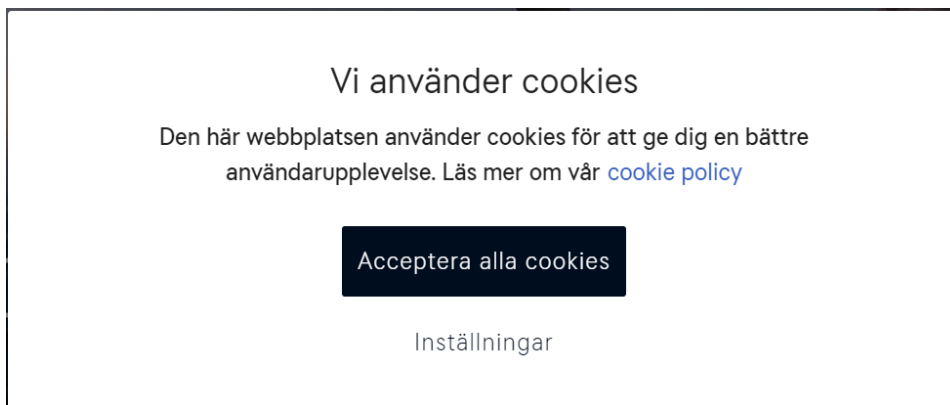
PTS bedömning

Det saknas möjlighet att neka till användningen av icke-nödvändiga kakor i det första lagret av kackbannern

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.

Tele2 lämnar information om att kakor används på webbplatsen i en s.k. kakbanner som visas bland annat när användaren för första gången anländer till webbplatsen (se Bild 1 nedan på det första lagret av kakbannern).

Bild 1



I detta första lager av kakbannern erbjuds användaren en möjlighet att "Acceptera alla cookies". Tele2 har i sitt yttrande angett att om användaren vill godkänna alla kakor så ska användaren klicka på denna knapp. I yttrandet har Tele2 också angett att de kakor som används på webbplatsen har delats in i fyra kategorier: "Nödvändig", "Inställningar", "Statistik" och "Marknadsföring".

PTS konstaterar att det första lagret av kakbannern saknar ett motsvarande alternativ för användare som inte vill lämna sitt samtycke. En användare som inte vill att icke-nödvändiga kakor placeras på hans eller hennes terminalutrustning måste först klicka på "Inställningar". Användaren kan därefter i detta andra lager av kakbannern välja vilka kategorier av kakor som denne samtycker till eller inte. Det är därför svårare och krävs flera knapptryck för att neka till lagringen av icke-nödvändiga kakor, jämfört med ett knapptryck för att lämna samtycke.

Enligt 9 kap. 28 § LEK får icke-nödvändiga kakor inte användas för att lagra eller hämta uppgifter från en användares terminalutrustning utan att användaren har samtyckt till behandlingens ändamål. För att ett samtycke ska vara giltigt enligt artikel 4.11 GDPR, och därmed också enligt 9 kap. 28 § LEK, så måste insamlat samtycke bland annat vara frivilligt. Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB) har angett att ett frivilligt samtycke handlar om en verklig möjlighet och kontroll att välja fritt.⁴

⁴ EDPB Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, Version 1.1, Adopted on 4 May 2020. Jfr. s. 7: "The element "free" implies real choice and control for data subjects".

Enligt PTS saknar användare möjlighet att välja fritt om det är mer komplicerat att neka än att samtycka till lagring och hämtning av uppgifter genom användning av icke-nödvändiga kakor. Att samtycke inhämtas i ett tidigare lager av kakbannern på Tele2:s webbplats än nekande av samtycke innebär enligt PTS att det är svårare för användare att neka än att samtycka till kakor. PTS anser att det mer svårtillgängliga och tidskrävande förfarandet för att neka icke-nödvändiga kakor avhåller användare från detta alternativ, samtidigt som utformningen av kakbannern uppmuntrar användare att välja alternativet "Acceptera alla cookies" eftersom det är det enklaste och snabbaste sättet att komma vidare till webbplatsens innehåll. PTS misstänker därmed att Tele2 inte inhämtar frivilliga samtycken till att uppgifter lagras i eller hämtas från användares terminalutrustning genom icke-nödvändiga kakor.

För att inte brista i efterlevnaden av 9 kap. 28 § LEK behöver Tele2 göra det möjligt för användare av webbplatsen att neka till lagringen av icke-nödvändiga kakor på ett lika enkelt sätt och vid samma tillfälle och i samma vy som användare ges möjlighet att samtycka till behandlingen. Detta innebär att om Tele2 ska fortsätta erbjuda användare en möjlighet att lämna samtycke i det första lagret av kakbannern genom knappen "Acceptera alla cookies", behöver Tele2 lägga till ett likvärdigt alternativ (t.ex. en knapp) i det första lagret av kakbannern som kan användas av den som inte vill lämna samtycke till samtliga icke-nödvändiga kakor.

Färger och kontraster i kakbannern som framhäver alternativ för samtycke

De färger och kontraster som används i en kakbanner kan ibland resultera i att alternativ för att lämna samtycke till kakor framhävs framför alternativ för att neka kakor. PTS anser att detta kan få en vägledande effekt på användarens val och resultera i ett ofrivilligt, och därmed ogiltigt, samtycke enligt 9 kap. 28 § LEK. PTS tolkning av bestämmelsen är dock inte att det exempelvis är otillåtet att använda olika färger för olika alternativ eller att vissa specifika färger inte får användas. Bedömningen av huruvida den visuella utformningen påverkar frivilligheten i användarens samtycke behöver istället göras från fall till fall.

I första lagret av kakbannern på Tele2:s webbplats är alternativet "Acceptera alla cookies" skrivet i vit text mot en mörkblå rektangulär bakgrund. Alternativet "Inställningar" har en mörkare text, men en vit bakgrund likt resterande del av kakbannern.

Enligt PTS bedömning innebär den mörkblå färgen, och dess kontrast i förhållande till den i övrigt vita bakgrunden i kakbannern, att alternativet för att lämna samtycke tydligt sticker ut i förhållande till alternativet "Inställningar". PTS anser att alternativet "Acceptera alla cookies" synliggörs på ett sätt som fångar en genomsnittlig användares uppmärksamhet i större utsträckning än övriga alternativ och att detta i sig är vägledande för användarens beslut. PTS misstänker också att det finns en risk att användare oavsiktligt lämnar samtycke i brist på

andra lika tydligt synliga alternativ. Detta gäller särskilt användare som snabbt vill komma vidare till webbplatsens innehåll. PTS misstänker också att den mörkblå färgen kan ge användare intrycket av att alternativet för samtycke redan är markerat och uppfattas som att utgångspunkten är att samtycke ska lämnas.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer PTS att den mörkblå färg som används för alternativet "Acceptera alla cookies" vägleder användare till att lämna samtycke. Därför misstänker PTS att de samtycken som samlas in för lagring eller hämtning av uppgifter genom icke-nödvändiga kakor är ofrivilliga och därmed ogiltiga enligt 9 kap. 28 § LEK. För att säkerställa att frivilliga samtycken inhämtas behöver Tele2 använda färger och kontraster på ett sätt som inte framhäver alternativ för att lämna samtycke framför alternativ för att neka samtycke.

Lagring av statistikkaka innan samtycke har inhämtats

Om en kaka används för ändamål som inte omfattas av undantagen i 9 kap. 28 § andra stycket LEK måste en användare lämna sitt samtycke innan uppgifter lagras i eller hämtas från användarens terminalutrustning, dvs. innan kakan placeras. Undantagen gäller i två situationer, när lagring eller åtkomst (i) behövs för att överföra ett elektroniskt meddelande via ett elektroniskt kommunikationsnät, eller (ii) är nödvändig för att tillhandahålla en tjänst som användaren uttryckligen har begärt.

Baserat på utförd granskning av webbplatsen misstänker PTS att kakan "ADRUM" placeras på användarens terminalutrustning innan det att användaren har lämnat sitt samtycke till kakans ändamål.⁵ Mer specifikt framstår det som att aktuell kaka placeras på terminalutrustningen om användaren klickar på "Läs mer om vår cookie policy" i det första lagret av kakbannern, trots att användaren dessförinnan inte har lämnat något samtycke. Kakan tycks även placeras innan samtycke har inhämtats om användaren som första åtgärd på webbplatsen väljer att ladda om sidan genom att klicka på "refresh-knappen" i webbläsaren.

Av Tele2:s policy om kakor framgår det att kakan "ADRUM" har kategoriserats som en statistikkaka och inte en nödvändig kaka. I policyn lämnas följande information om de statistikkakor som används på webbplatsen:

"Dessa cookies tillåter oss att räkna besök och trafikällor så att vi kan mäta och förbättra prestandan på vår webbplats. De hjälper oss att veta vilka sidor som är mest och minst populära och se hur besökare flyttar runt på webbplatsen. All information som dessa cookies

⁵ Aktuell granskning har utförts av PTS genom besök av webbplatsen den 8 februari 2023.

samlar är aggregerade och därför anonyma. Om du inte tillåter dessa cookies vet vi inte när du har besökt vår webbplats.”

Mot bakgrund av denna information misstänker PTS att kakan ”ADRUM” inte omfattas av något av de två undantagen i 9 kap. 28 § andra stycket LEK. PTS misstänker även att aktuell kaka, i vart fall i ovan beskrivna situationer, placeras på användarens terminalutrustning utan dennes samtycke. För att inte brista i efterlevnaden av 9 kap. 28 § LEK behöver Tele2 säkerställa att kakan ”ADRUM” inte placeras på användarens terminalutrustning utan att först ha inhämtat användarens samtycke till statistikverkens ändamål.

Otillräcklig information om ändamålen i det första lagret av kakbannern

9 kap. 28 § LEK ställer krav på att en användare ska få information om behandlingens ändamål innan kakor placeras på en användarens terminalutrustning. Bestämmelsen genomför artikel 5.3 i e-dataskyddsdirektivet 2002/58/EG⁶, som har fått sin nuvarande lydelse genom ändringsdirektiv 2009/136/EG⁷. I direktivet sägs det att användaren ska få tydlig och fullständig information om bland annat ändamålen med behandlingen. Direktivet ger en fingervisning om hur den svenska lagen ska tolkas och hur informationen om kakorna ska utformas. Att informationen ska vara tydlig och fullständig innebär att en användare enkelt måste kunna avgöra följderna av ett eventuellt samtycke och säkerställa att ett välgrundat samtycke lämnas.⁸ I skäl 66 till ändringsdirektivet till e-dataskyddsdirektivet anges att sättet att lämna informationen bör vara så användarvänligt som möjligt.

Enligt artikel 4.11 GDPR ska ett samtycke vara en informerad viljeyttring. Om en användare inte får tydlig och fullständig information om kakornas ändamål innan de placeras på användarens terminalutrustning så är ett inhämtat samtycke inte informerat och därmed ogiltigt. Informationen som användaren ska få ska bland annat även inkludera giltighetstiden för kakorna samt möjligheten för tredje part att få tillgång eller inte till kakorna.⁹

I det första lagret av kakbannern på Tele2:s webbplats står det att ”Den här webbplatsen använder cookies för att ge dig en bättre användarupplevelse”. I det andra lagret av kakbannern, som en användare når genom att klicka på alternativet ”Inställningar” som

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/136/EG av den 25 november 2009 om ändring av direktiv 2002/22/EG om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation och förordning (EG) nr 2006/2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen.

⁸ Se p. 74 i EU-domstolens avgörande av den 1 oktober 2019 i Mål C-673/17, Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände - Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. mot Planet49 GmbH.

⁹ Se p. 81 i EU-domstolens avgörande i Mål C-673/17.

presenteras i det första lagret av kakbannern, ges närmare information om ändamålen för respektive kategori av kakor. I Tele2:s policy om kakor, till vilken länk finns i det första och andra lagret av kakbannern, lämnas också information om de olika kategoriernas ändamål.

Vad gäller ändamålen för exempelvis statistikkakor anges följande:

”Dessa cookies tillåter oss att räkna besök och trafikällor så att vi kan mäta och förbättra prestandan på vår webbplats. De hjälper oss att veta vilka sidor som är mest och minst populära och se hur besökare flyttar runt på webbplatsen. All information som dessa cookies samlar är aggregerade och därför anonyma. Om du inte tillåter dessa cookies vet vi inte när du har besökt vår webbplats.”

Nedan framgår beskrivningen av ändamålen för kategorin marknadsföringskakor:

”Dessa cookies ställs in på vår webbplats av våra annonseringspartners. De kan användas av dessa företag för att skapa en profil av dina intressen och visa dig relevanta annonser på andra webbplatser. De lagrar inte direkt personlig information, men är baserade på unikt identifierande av din webbläsare och internet-enhet. Om du inte tillåter dessa cookies kommer du att erfara mindre riktade annonser.”

Mot bakgrund av att sättet att lämna informationen bör vara så användarvänligt som möjligt är PTS uppfattning att informationen om kakornas ändamål kan lämnas på en mer översiktlig nivå i det första lagret av kakbannern. En mer utförlig beskrivning av ändamålen för olika kategorier av kakor kan sedan lämnas i ett andra lager av kakbannern och i en policy om kakor. Enligt PTS bedömning får dock beskrivningen av ändamålen i ett första lager av kakbannern inte vara så pass ospecifik att en användare saknar möjlighet att förstå vad samtycket avser och förutse konsekvenserna av ett samtycke. PTS anser att det är av särskild vikt att informationen om ändamålen är tillräckligt beskrivna i det första lagret av kakbannern eftersom det är just behandlingens ändamål som samtycke inhämtas för.

Enligt PTS bedömning är texten om ändamålen i det första lagret av kakbannern inte tillräckligt tydlig för att en användare, som endast utifrån denna information valt alternativet ”Acceptera alla cookies”, ska kunna anses ha lämnat ett informerat samtycke. Visserligen kan exempelvis marknadsförings- och statistikkakor betraktas ha som ändamål att förbättra användarens upplevelse av webbplatsen. Samtidigt bedömer PTS att en användare utifrån denna information saknar möjlighet att förstå att ett lämnat samtycke exempelvis kan resultera i riktad marknadsföring och att statistik samlas in om dennes beteende på webbplatsen. Av aktuell information i det första lagret av kakbannern framgår det inte heller att samtycke inhämtas till de tre separata ändamål som respektive kategori av icke-nödvändiga kakor används för. Enligt PTS skulle kompletterande information i det första lagret av kakbannern i form av angivande av kategorierna av icke-nödvändiga kakor, dvs.

”Inställningar”, ”Statistik” och ”Marknadsföring”, ge användaren en tydligare bild av vilka ändamål som denne har att lämna samtycke till eller inte.

PTS misstänker därmed att användare som utifrån texten i det första lagret av Tele2:s kakbanner väljer knappen ”Acceptera alla cookies” inte har lämnat informerade samtycken i enlighet med 9 kap. 28 § LEK. För att inhämta informerade samtycken behöver Tele2 komplettera befintlig information i det första lagret av kakbannern om de icke-nödvändiga kakornas ändamål genom att ange de kategorier som kakorna har delats in i på webbplatsen, dvs. ”Inställningar”, ”Statistik” och ”Marknadsföring”.

Avsaknad av text i kakbannern om användares rätt att när som helst återkalla ett samtycke

Enligt skäl 17 i e-dataskyddsdirektivet bör en användares samtycke enligt direktivet ha samma betydelse som den registrerades samtycke enligt vad som definieras och i övrigt fastställs i dataskyddsdirektivet (95/46/EG)¹⁰, som har ersatts av GDPR¹¹. PTS tolkar därför hänvisningen i 1 kap. 8 § LEK till samtycke i GDPR både som en hänvisning till definitionen av samtycke i artikel 4 GDPR och villkoren för samtycke i artikel 7 GDPR.

Av artikel 7.3 GDPR framgår det att för att ett samtycke ska vara giltigt enligt GDPR, och därmed också enligt 9 kap. 28 § LEK, så ska det vara möjligt att när som helst återkalla samtycket. Enligt artikel 7.3 GDPR ska också information om rätten att återkalla ett samtycke lämnas innan samtycket samlas in. EDPB har framhållit att information om förekomsten av rätten att återkalla ett samtycke utgör ett nödvändigt beslutsunderlag som krävs för erhållande av ett informerat samtycke.¹²

På Tele2:s webbplats har användare en möjlighet att samtycka till kakor i det första och andra lagret av kakbannern. I kakbannern står det dock inget om användares rätt att när som helst återkalla ett samtycke. Information om användares möjlighet att ändra sitt val lämnas istället i Tele2:s policy om kakor, till vilken länk finns i det första och andra lagret av kakbannern. PTS tolkning av reglerna är att det under aktuella omständigheter inte är tillräckligt att lämna information till användare om rätten att återkalla ett samtycke i Tele2:s policy om kakor.

PTS misstänker att ett flertal användare av webbplatsen lämnar samtycke i det första eller andra lagret av kakbannern, utan att dessförinnan ha läst policyn om kakor. Då det rör sig om information som är av betydelse för användares möjlighet att utöva en lagstadgad rättighet, i det här fallet att återkalla ett samtycke, bedömer PTS att det är av särskild vikt att det

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter.

¹¹ Enligt artikel 94 i GDPR ska hänvisningar till det upphävda dataskyddsdirektivet anses som hänvisningar till GDPR.

¹² EDPB Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, Version 1.1, Adopted on 4 May 2020, s. 15.

säkerställs att en användare får informationen innan han eller hon fattar ett beslut om att ge eller inte ge sitt samtycke till icke-nödvändiga kakor. PTS är också av uppfattningen att aktuell information kan hållas så pass kortfattad i det första lagret av kakkbannern att det inte behöver påverka användarvänligheten på ett negativt sätt.

Därmed misstänker PTS att användare som utan att först ha läst Tele2:s policy om kakor, inte har lämnat ett informerat samtycke i enlighet med 9 kap. 28 § LEK. För att säkerställa inhämtandet av informerade samtycken behöver Tele2 informera om möjligheten att återkalla samtycket i samband med och i samma vy som samtycke kan lämnas. Genom nuvarande utformning av Tele2:s webbplats innebär det att Tele2 i det första lagret av kakkbannern måste informera användare om att de när som helst har rätt att återkalla ett samtycke till icke-nödvändiga kakor.

Inte lika lätt att återkalla som att ge samtycke

Av artikel 7.3 GDPR följer att det ska vara lika lätt att återkalla som att ge sitt samtycke, vilket därmed även är en förutsättning för ett giltigt samtycke enligt 9 kap. 28 § LEK.

Den metod som tillhandahålls för att återkalla samtycke till kakor måste alltså vara i linje med hur samtycket ursprungligen hämtades. Enligt PTS kan ett flertal faktorer vara av betydelse för bedömningen av om det är lika lätt att återkalla som att ge samtycke, till exempel hur lättåtkomligt respektive alternativ är sett till antalet knapptryck, tidsåtgång och placering på webbplatsen.

Tele2 har i sitt yttrande framfört att möjligheten till att återkalla samtycke lämnas i bolagets policy om kakor under rubriken "Hantera Cookies" (se Bild 2 nedan).

Bild 2¹³

¹³ Bilden är ett skärmdokument som tagits av PTS vid besök av webbplatsen den 16 januari 2023.

Hantera Cookies

Alla webbläsare är olika, men de flesta är inställda för att tillåta lagring av cookies. Du behöver inte acceptera att ta emot cookies om du inte vill. Här nedan kan du ändra och spara inställningar för vilka kategorier av cookies som ska tillåtas när du besöker vår webbplats. Tänk på att om du stänger av cookies så kan vissa tjänster och/eller sidor helt eller delvis sluta att fungera.

I våra [allmänna villkor](#) och i vår [Integritetspolicy](#) hittar du information om hur Tele2 hanterar och skyddar dina personuppgifter, samt hur du kan utöva dina rättigheter. Mer specifikt använder vi cookies och andra spårningstekniker i följande syften, som du finner beskrivet längre ner på denna sida:

INSTÄLLNINGAR

Om en användare lämnar sitt samtycke till placeringen av icke-nödvändiga kakor så försvinner kakkbannern. Användaren når därefter Tele2:s policy om kakor genom att klicka på länken "Cookie Policy" som finns tillgänglig i sidfoten av webbplatsen under rubriken "Om Tele2". Om användaren väljer alternativet "Inställningar" under rubriken "Hantera Cookies" i policyn, dyker andra lagret av kakkbannern upp. Där har användaren möjlighet att ändra ett tidigare val genom att avmarkera en eller flera kategorier av icke-nödvändiga kakor vars ändamål användaren tidigare har lämnat sitt samtycke till.

Vid en jämförelse med hur samtycken inhämtas på webbplatsen konstaterar PTS att det krävs färre knapptryck för att lämna samtycke än att återkalla samtycke. När en användare för första gången anländer till Tele2:s webbplats dyker kakkbannern omedelbart upp. Där kan användaren med endast ett knapptryck samtycka till användningen av samtliga icke-nödvändiga kakor. Platsen för att återkalla samtycke, i detta fall det andra lagret av kakkbannern, nås inte med ett knapptryck, till exempel via en ikon eller länk som är tillgänglig på alla sidor av webbplatsen.

Vidare har PTS vid granskning av Tele2:s policy om kakor¹⁴ noterat att alternativet "Inställningar" inte är placerat så pass högt upp i policyn att det är direkt synligt för användaren när denne når policyn efter att ha klickat på länken "Cookie Policy" i sidfoten av webbplatsen. Närmare bestämt är informationen om användares möjlighet att ändra sitt val och aktuell knapp för att göra detta placerat under den fjärde rubriken i policyn. En användare behöver således vidta en ytterligare åtgärd, i form av att läsa eller scrolla förbi ett flertal stycken, innan han eller hon kan återkalla sitt samtycke. Att en användare först ska hitta länken till policyn om kakor i sidfoten av webbplatsen, och därefter navigera sig till

¹⁴ Aktuell granskning har utförts av PTS genom besök av webbplatsen den 8 februari 2023.

avsnittet "Hantera Cookies" i policyn, innebär enligt PTS bedömning att metoden för återkallande av samtycke är mer svårtillgänglig än förfarandet för att lämna samtycke.

Mot bakgrund av att platsen för att återkalla samtycke inte är direkt åtkomlig för användaren via en ikon eller länk på alla sidor av webbplatsen, och att alternativet för återkallande av samtycke inte heller är direkt synligt för användaren när denne når policyn, anser PTS att det inte är lika lätt för en användare att återkalla som att ge samtycke. PTS anser därför att inhämtade samtycken till icke-nödvändiga kakor inte uppfyller kraven enligt 9 kap. 28 § LEK. För att uppfylla aktuellt krav behöver Tele2 säkerställa att det är lika lätt att återkalla som att ge samtycke till icke-nödvändiga kakor på webbplatsen.

Tele2 ska beredas tillfälle att yttra sig

PTS finner sammanfattningsvis att myndigheten enligt 11 kap. 5 § LEK ska underrätta Tele2 om att myndigheten misstänker att Tele2 agerar i strid med 9 kap. 28 § LEK.

Tele2 ges tillfälle att senast den **8 september 2023** yttra sig över denna underrättelse.

När tiden för att inkomma med yttrande har löpt ut kan PTS med stöd av 11 kap. 6 § LEK komma att meddela de förelägganden som behövs för att Tele2 ska vidta nödvändiga åtgärder för rättelse. Eventuella förelägganden kan komma att förenas med vite. Om Tele2 inte alls hörs av kan PTS ändå komma att fatta beslut på det underlag som står till myndighetens förfogande.

Ett beslut om underrättelse enligt 11 kap. 5 § LEK får enligt 15 kap. 4 § samma lag inte överklagas.

Underrättelsen har beslutats av avdelningschefen Johan Holgersson. I ärendets slutliga handläggning har även juristerna Markus Sjöberg (föredragande) och Anna Montelius deltagit.

